

Juridisk rådgivning for kvinner **JURK**

Justisdepartementet, Politiavdelingen
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

Oslo, 13. desember 2006

HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG OM ENDRING I STRAFFELOVEN § 33 OG STRAFFEPROSESSLOVEN § 181 – KONTAKTFORBUD (BESØKSFORBUD) MED ELEKTRONISK MERKING ("OMVENDT VOLDSALARM")

Juridisk rådgivning for kvinner, JURK, viser til Deres brev av 22.09.06. JURK takker for tilliten som høringsinstans.

JURK gir gratis juridisk rådgivning til kvinner, og vi uttaler oss på bakgrunn av de erfaringer vi har gjort i vår saksbehandling.

JURK slutter seg på de fleste punktene til det departementet har foreslått. Vi vil nedenfor kommentere de av punktene i høringsforslaget som vi mener at vi har forutsetninger og kunnskaper for å uttale oss om.

JURK støtter det overordnede hensyn bak lovendringene om at det er voldsutøver som bør bære en større del av byrden enn hva tilfellet er i dag.

Generell kommentar

JURK etterlyser nærmere undersøkelse og forarbeider som fokuserer på voldsutøver, der tema blant annet bør omfatte bakgrunn for voldsutøvelsen og hvilken preventiv effekt elektronisk merking faktisk vil ha. Foreligger det dokumentasjon på om voldsutøver selv tror at tiltaket vil virke forebyggende?

Sentralbord (9-15)
22 84 29 50
Faksnr:
22 84 29 51

Saksmottak per telefon:
Man - Ons
kl 09 - 15
Tir kl 17 - 20

Klientmottak:
Arbinsgate 7
Tir kl 12 - 15
Tir kl 17 - 20

Postadresse:
Postboks 2691
Solli
0204 OSLO

Kommentar til punkt 3 – teknologien ved elektronisk merking

I høringsnotatet sies det at det rent teknisk er mulig å gjøre de fredede områdene så vidt store at det, under nærmere angitte forhold, skal være mulig for den som trues å kunne komme seg i sikkerhet og/eller for politiet å rekke frem i tide. JURK mener at dette må være hele forutsetningen for elektronisk merking. Videre sies det at batteriene på GPS-mottakeren per i dag, varer noe under et døgn. Det forutsettes da at den merkede lader opp batteriene. Spørsmålet er følgelig om vedkommende som er merket faktisk vil gjøre det. Hvordan skal dette i praksis håndheves? Er det tenkt ut noen sanksjoner for brudd på dette? Kan det tenkes at voldsutøver bevisst velger å lade ut batteriene, for deretter å oppsøke vedkommende som beskyttelsestiltaket er ment å beskytte? I et slikt tilfelle vil verken politiet eller den voldsutsatte ha noen mulighet til å forhindre et eventuelt overgrep, teknologien må derfor utredes nærmere.

Kommentar til punkt 5.2 – elektronisk merking ved straffeprosessuelt besøksforbud

JURK er enig i at ilagt elektronisk merking uten dom, ville være i strid med EMK artikkel 5, og at det derfor ikke bør kunne ilegges elektronisk merking etter straffeprosessloven § 222a.

Kommentar til punkt 5.3 – elektronisk merking ved strafferettslig kontaktforbud

Det vises til kommentarer under punkt 6 om lovforslaget.

Kommentar til punkt 5.4 – Kontaktforbud med elektronisk merking som alternativ til pågrepelse og varetektsfengsling

Ut fra vår saksbehandling, ser vi at det er behov for en løsning for når besøksforbudet er brutt, og man venter på dom. JURK har hatt en klient som hadde en voldelig tidligere ektefelle, som var far til hennes barn. Han var ilagt straffeprosessuelt besøksforbud, og man ventet på at voldssaken skulle opp i retten. I denne tiden ble besøksforbudet brutt, og kvinnen med barn måtte flykte fra sted til sted, og søke tilhold hos forskjellige bekjente. Da kvinnen tok kontakt med politiet, mente de at mannen ikke var farlig nok, og at de derfor ikke kunne varetektsfengsle han. De foreslo at hun kunne sette barna i fosterhjem dersom hun syntes at mannen var så farlig. Kvinnen syntes dette var veldig rart og mente at det ikke kan være riktig at det er hun som voldsoffer, som må sette barna sine i fosterhjem og bo i skjul hos en venninne. At byrden legges på henne som voldsoffer og ikke på mannen som faktisk har brutt besøksforbudet, er urimelig.

Utifra dette ser vi at ordningen med fotlenke må kombineres med andre forebyggende tiltak for at det skal ha en individualpreventiv effekt for voldsutøver. Eksempler på dette kan være tilbud om psykolog, gruppeterapi osv. Dette bør utredes nærmere.

Kommentar til punkt 6 - lovforslaget

Forslag til endring av § 33: Etter ordlyden er det de samme vilkårene for å bli ilagt besøksforbud som for fotlenke. JURK ser fotlenke som et mye mer inngripende tiltak og vi mener derfor at det helt klart bør være strengere vilkår for fotlenke enn besøksforbud.

Spørsmålet her er hvor mye strengere vilkårene bør være. Må man for eksempel bryte besøksforbudet en gang før man kan bli ilagt fotlenke? JURK savner en begrunnelse for hvorfor det er benyttet de samme vilkårene, og hvorfor departementet mener at det ikke skal være strengere vilkår for fotlenke enn for besøksforbud.

JURK savner også forslag til regel om tidsbegrensning for ileggelse av fotlenke. Ileggelse av fotlenke er en såpass stor innskrenking av bevegelsesfriheten at dette bør kunne revurderes av retten med jevne mellomrom.

I det hele tatt blir vurderingen etter § 33 svært subjektiv. JURK mener at lovgiver burde legge noen føringer for hvordan skjønnet i § 33 skal utøves.

Videre bemerker JURK at ordlyden i § 33 i sin nåværende form er noe uklar. Det er viktig at lovteksten er tilstrekkelig klar og tydelig.

Oppsummering

Arbeidet med høringen har vist at bruk av fotlenke reiser mange spørsmål.

Hovedhensynet om at voldsutøver bør bære mer av ansvaret enn det som er tilfelle nå, er svært viktig, men må ikke komme på bekostning av voldsutøvers rettsikkerhet. Det trengs imidlertid mer bakgrunnsmateriale for å dokumentere reglenes hensikt og virkning.

Sigrud Moseid Øverland

Ruth Cecilie Dohrmann

Tonje F. Aas

Anette H. Wevle

Torill C. Edvardsen